

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl. $\frac{1}{2}$ an 3 fl. $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs. $\frac{1}{2}$ an 9 frcs. $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Fieca apare în fiecare Sâmbătă.

Unirea

Foie bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond: odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fiecare publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește foie să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blaș.

Anul VI.

Blaș 1 August 1896.

Numărul 31.

Pescuire în turbure.

Cum e făcută lumea acesta! Noi împreună cu toți fiii bisericii am serbătorit aparițiunea minunatei enciclice despre unitatea bisericii, și toți omenii de bine au adus tributul admirațiunii lor marelui Pontifice, pe care nu l-a putut și nu-l poate frânge sarcina cea grea a anilor.

Dar alții, — firesce nu ceva celebri-tăți, — au creșut de bine a se supăra pe Papa. Cu „Timpul” s'au supărat pe Sfinția Sa și colegii de la „Telegraful Roman”. Ba ca lucrul să fie deplin, au învinuit pe Sfinția Sa, că umblă, „să pescuască în turbure”, anume că umblă a profita tocmai acum cu ocaziunea turburărilor ivite în biserică din România din cauza destituirii mitropolitului-primat Ghenadie.

Ce e drept, gaură în cer nu s'a făcut prin supărarea acestor domni. Nici noi nu avem intenția de a le potoli furărea lor inofensivă. Fiind că inșe ne-am propus a insista puțin asupra enciclicei minunate despre unitatea bisericii, am reflectat numai în trecăt la spectatorarea numiților domni, pentru ca să se vadă, cum nu poți să afli voea și nevoea tuturor.

Ce a îndemnat pe Sfinția Sa la publicarea enciclicei despre unitatea bisericii?

Ne-o spune însuși în dată la început, că intențiunea dînsului este „a aduce pe cei rătăciți la staulul oilor,

care e supus puterii lui Isus Christos, supremului păstoriu al sufletelor”.

După învățătura și credința sfinței Biserici catolice Pontificele suprem este călăuzul infalibil al credincioșilor cătră viața de veci, și tot după aceea credința nu se dă mântuire, dacă nu te ții cel puțin de sufletul bisericii celei adevărate a lui Isus Christos, anume a bisericii catolice.

Tot învățătura a bisericii catolice este, că de biserică te desparți nu numai prin *eresă*, ci și prin *schismă*. Sfințul Ioan Crisostom spune apriat, „că a sfășia biserică nu e rău mai mic de cât a căde în *eresă*”.

Ast fel stând lucrul, e evident, că Papa trebuie să privescă nu numai pe eretici, ci și pe schismatici drept oi rătăcite, pe cari trebuie să le readucă „la staulul oilor, care e supus puterii lui Isus Christos, supremului păstoriu al sufletelor”. „Fiul a comis acestuia (lui Petru), — zice tot sfințul Ioan Gurădeaur, — „să răspândescă preste totă fața pămîntului cunoștința Tatălui și a sa, și l-a dat lui, omului muritoriu, totă puterea în ceri prin aceea, că a dat aceluia cheile, care estinde biserică preste totă fața pămîntului și a dovedit-o mai firmă de cât ceriurile”. Er sfințul Ciprian zice: „Domnul nostru Isus Christos, când în Evangelia sa a mărturisit, că sînt inimiții lui, cei ce nu sînt cu el, nu a designat un anumit fel de *eresă*, ci preste tot pe toți, cei ce nu vor fi cu el și vor imprăștia

turma lui, i-a declarat de inimiți ai săi zicînd: Cel ce nu este cu mine, împotriva mea este, și cel ce nu strînge cu mine, risipește.”

De o parte aflăm așa dară îndatorirea dată de Domnul Christos Papei de a readuce la staulul oilor sale pe cei rătăciți. De altă parte aflăm, că atât ereticii, cât și schismaticii se află a fară de staulul acela, „care e supus puterii lui Isus Christos, supremului păstoriu al sufletelor”.

Ce urmază din toate acestea? Urmază, că toate acțiunile Papei trebuie să fie pururea îndreptate spre un singur scop final, anume spre readucerea tuturor omenilor în sinul bisericii catolice.

Dacă Papa nu s'ar conduce în toate nișuințele sale de acest scop, atunci s'ar face infidel față de Isus Christos și ar trada oficiul său înalt. Pentru că biserică catolică crede și mărturisește, că numai un singur lucru este de lipsă și anume mântuirea sufletului. Întru adevăr față de mântuirea sufletului dispăre ori ce. Un singur suflet valoroză neasemănat mai mult, de cât toate comorile lumii, pentru că ori ce are lumea, e numai trecător, sufletul omului înșe este făcut spre nesticăciune.

Acum dacă după credința, a cărei suprem magistru e Papa, nu se dă mântuire, de cât singur numai prin biserică catolică, atunci n'ar fi ore o trada a oficiului său și a bisericii sale, dacă Papa nu și-ar da totă silința pentru

Feuilleton.

Epistolă pedagogică.

Scrișă de un nepedagog.

Stimate Domnule Redactor!

„Cultura așa cum s'a dezvoltat ea în decursul timpurilor, cultura istorică, pe baza limbilor și literaturilor clasice, este indispensabilă pentru acea pătură a societății, care e menită în viitor a conduce destinele unei națiuni.”

„Cultura istorică înșe pretinde cunoșterea acelor popore, cari au avut influență hotărîtoare asupra dezvoltării culturii noastre. Aceste popore sînt Grecii și Romanii. Grecilor avem de a-le mulțumi aprăpe întreaga cultură estetică, er Romanilor cultura în privința politică. Prin urmare cine vrea să aibă judecată temeinică în celea de astăzi, trebuie să cunoască cele de odinioară.

„Numai cunoștința limbii grece împreună cu a celei latine dă o completă cultură istorică. Fia-care dintre aceste două limbi deosebit tractată numai un unilateral temei nu poate da pentru cultura istorică. Acesta

cultură este necesară pentru cel ce vrea să și câștige educațiune științifică.”¹⁾

Le-am reprodus acestea din începutul programei a XXXII a gimnasiului și — nota bene! — a școlii comerciale și reale din Brașov.

Elevii, cei ce absolvă școlă comercială și pe cea reală în Brașov și pe airia, „prin urmare” după ce au umblat vre-o 10—12 ani la școlă, mai pe urmă totuși rămân — proști. Și pentru ce, mă rog? Din simplă cauză, că ei nu posed „cunoștința limbii grece împreună cu a celei latine”. Cine-ai rîde aci? Dôr acesta n'am zis-o eu, ci a zis-o dl profesor Paul Budiș de la gimnasiul român din Brașov. Eu m'am provocat ast fel la o auctoritate, și prin urmare n'am să mă tem, că abiturienții de la școlile comerciale și reale vor face din cuvintele acelea cestiune de onore.

Din cuvintele dlui profesor Paul Budiș s'ar mai pute scote la ivelă încă și alte lucruri mari. S'ar pute scote bună oră la ivelă,

¹⁾ Plan de învățământ pentru limba elină la gimnasiul gr. or. român din Brașov. Lucrat de dl profesor Paul Budiș. Publicat în a XXXII Programă a gimnasiului mare public rom. de rel. gr. or. din Brașov etc. 1896.

că Const. Sporea cel ce cetese „prăpe” în loc de „prăpă”,¹⁾ nu prea e merit „în viitor a conduce destinele unei națiuni”, de ore ce „cultura istorică — este indispensabilă pentru acea pătură a societății, care e menită în viitor a conduce destinele unei națiuni”, pe când de o parte „numai cunoștința limbii grece împreună cu a celei latine dă o completă cultură istorică”, er de altă parte Const. Sporea nefeticitul de el cetind „prăpe” în loc de „prăpă” a dovedit, că el nu scie bine limba latină.

Dar nu despre lucruri de aceste voiam, să-ți scriu. Cu mult mai tare m'a bătut la ochi aceea, că în cuvintele citate ale dlui Paul Budiș în 16 șire, — atâtea sînt acolo, de unde le-am reprodus, — cuvîntul *cultură* se repetă numai de 9 zi nouă ori. Nu sufere îndoelă, că el în același spaț ar fi putut să se repetescă și de 90 de ori. Cu toate acestea mi-s'a părut, că el și așa s'a repetit — usque ad nauseam.

Nu e vorbă, tot țiganul își laudă calul. M'aș fi putut prinde, că dacă dl profesor Vasilie Goldiș, care, pe cum știut este, e specialist în istorie, ar fi avut să scrie o

¹⁾ Ibid. p. 21.

a readuce în sinul bisericii catolice pe toți cei ce se află a față?

Ce alta a făcut deci Papa, când a dat ultima sa operă admirabilă cu intențiunea de a readuce pe toți cei rătăciți „la staulul oilor, care e supus puterii lui Isus Christos, supremului păstoriu al sufletelor“, de cât că și-a împlinit cea mai sfântă și cea mai de frunte datorință a sa?

Cum vin dar colegii de la „Telegraful“ împreună cu cei de la „Timpul“ a acusa pe Papa, că umblă a pescui în turbure? Socotesc ei, că împlinirea datorinței proprii e o pescuire în turbure? Ori așteptă, ca Papa de dragul caterisirii mitropolitului Ghenadie să încete cu împlinirea datorinței sale?

Dacă Papa nu ar fi convins despre aceea, că a față de sinul bisericii catolice nu se dă mântuire, atunci poate că ar pute să le facă pe plac la domnii numiți. Dar până când are convingerea acesta, până atunci nu-i este permis, să trecă pe un singur moment măcar cu vederea scopul acela suprem de a readuce la calea mântuirii pe toți cei rătăciți.

Aici apoi nu schimbă în lucru ceștiunea, că oare biserica catolică e biserica cea adevărată a lui Isus Christos ori nu. Vorba e, că asta este credința și convingerea catolicilor și a Papei. Ereticii și schismaticii pot să aibă aici păreri lor. Asta înse nici de cum nu împedecă pe Papa, ca să lucre după convingerea sa, și cu atât mai puțin dă drept colegilor de la „Timpul“ și „Telegraful“ de a acusa pe Papa cu intoleranță, cu tendințe de proselitism și cu pescuire în turbure.

N'a pescuit deci Sfinția Sa în turbure cu publicarea ultimei și minunatei Sale enciclice, ci numai și-a împlinit cu credință datoria sa sfântă, vârsând în capetele omenirii rătăcite doctrina clară, limpede și cristalină a învăță-

turii dumnezeesci despre unitatea bisericii celei adevărate a lui Isus Christos.

„Tel. Rom.“ s'a smintit. — Smintela i-a causat-o enciclica „Satis cognitum“ și mai ales, că „Unirea“ iubilează și se angajează și ea la realizarea sublimului plan de convertire“.

O observare sdrobotore aruncă „Tel. Rom.“ în numărul său din 28 Iuliu asupra „Unirii“ din cauza, că acesta a zis, că bisericii catolice „i-a promis dumnezeescul întemeiator asistența sa până la capetul vécurilor“. La acesta observă „Tel. Rom.“: „Pare că este întemeiator și nedumnezeesc!“ — La acesta îndrăznim a observa, că: Da, sînt întemeiatori și nedumnezeesci, p. es. Ariu, Macedoniu, Nestoriu, Eutiche, Fotie, Luther, Calvin.

O mai smintesc și aceea, că „Unirea“ a zis; „Să nu ne simțim înălțați și mângăiați, când ne scim ocrotiți de o mamă, a cărei iubire nu e fermurită de loc, de timp, de limbă și de neam?“ Lu cuvintele acestea observă adecă „Tel. Rom.“: „— facem înse în interesul fraților nostri uniți, cărora le place a face paradă și fanfaronadă fățărîtă cu iubirea lor de neam și de limbă, constatarea, că ei sînt provocați astăzi a iubila și iubilează chiar din motiv, că „se sciū ocrotiți de o mamă, a cărei iubire nu este țermurită de limbă și de neam.“ — Noi mulțămim dlor de la „Tel. Rom.“ pentru constatarea asta. Așa e, biserica catolică e biserica cea adevărată a lui Christos: pe cum Christos iubesce cu aceea-și iubire tôte nêmurile de pe fața pămîntului și de dragul unui neam, bună oră de al Românilor, nu poate urî nici un alt neam, întocmai așa face și biserica lui cea adevărată. Ea nici chiar pe Români neuniți nu-i uresce, de și dnuî de la „Tel. Rom.“ își dau tótă silința de a trezi într'însa ura acesta. Ea nici chiar pe Români neuniți nu-i uresce, ci din contră doresce, ca și ei „să se întorcă la mama cea iubitore“.

S'a găsit următoriu pe sama lui Rezei. — Reproducem din „Alkotmány“ următoarele: „Ceea ce aū dorit așa de mult scumpii nostri compatrioți liberali, étă că o aū. At un prelat, — adevérat că nu catolic, ci greco-oriental, — care pe față se dă de credincios al aceluî partid, care partid a pornit răboiū de esterminare împotriva bisericii, a religiei. Organul Oradan al lui Tisza Kálmán, „Szabadság“, salută „cu bucuria cea mai nobilă“ pe vicariul episcopesc român greco-oriental Ioan Goldiș ca pe următoriu lui Silviu Rezei în mandatul de la Ceca magiară. Ilustritatea Sa de o cam dată e numai candidat, dar fiind că cercul l-a candidat unanim ca pe „persóna cea mai aptă“, e mai mult de cât sigur, că vor și alege pe Ilustritatea Sa vicariul episcopesc Ioan Goldiș de deputat dietal.

„Noi încă salutăm cu bucurie candidatura acesta, pentru că printr'însa vedem adevérîtă din nou zicala veche, ce de la Tisza Kálmán încóce s'a împlinit așa de strălucit, că: Es kommt selten was Besseres nach...“

„După cum spune „Tiszántul“, candidarea asta frumoasă s'a făcut după o marșrută stabilită înainte. Guvernul s'a informat deci de bună vreme despre liberalismul neescepționabil al dlui vicar episcopesc, ér dl vicar episcopesc sigur ar dori, să scape de titlul „vicar“...“

Dlul Rezei absolutismul tiranic, ce — după „Tel. Rom.“ — există în biserica catolică, i-a tăiat calea către episcopie. Sîntem curioși, să vedem, dacă faimosul constituționalism național ortodox va pute și el să taie dlui Goldiș calea acesta.

Călătoria dlui Sturdza. Cetim în „Tribuna“ următoarele: „O depeșă oficióasă din Viena, cu data de 27 Iulie, publicată în tóte foile budapestane anunță: „Ministrul-president al României, Dumitru Sturdza, a sosit aci și va lua parte azi la un prânz, care va fi dat de către ministrul de externe, contele Goluchowski, în palatul imperial de la parcul Schönbrunn.“

disertațiune, carea să se începă cu cuvîntul „cultura“, sigur ar fi zis între altele, că: „Numai cunoștiunea istoriei dă o completă cultură istorică.“ Tot asemenea dl profesor Lazar Nastasi, care, pe cum am înțeles, e profesor bun de matematică și fizică, ar fi zis: „Cunoștiunea matematicii și fizicii“ este indispensabilă pentru cea pătură a societății, care e menită în viitor a conduce destinele unei națiuni.“ Și dl profesor Arseniū Vlaicu de la școala comercială cetind orî auzind acestea le-ar fi aprobat, căci cine nu scie, că dlul e singurul nostru specialist teoretic în contabilitate și merceologie? Dar apoi dl dr Ioan Bunea, de ce să nu fie avut dreptul de a susține, că fără de cunoștiunea limbii magiare e o absurditate a și grăi despre cultură? Și așa mai de parte.

Dar din repetirea aceea désă a cuvîntului „cultură“ omul ar pute să facă o concluzie cam — nefavorabilă pentru gimnasiul din Brașov. Căci ceea ce omul doresce în chipul cel mai rivnitoriū, aceea de-a rîndul îi lipsește în măsura cea mai mare. Așa p. es. ómenii sêraci își doresc bani, fiind că nu-i aū.

Și pare-mi-se este ceva adevérat în conclusia acesta, și anume nu numai cu privire la școlile mediū române din Brașov, ci cu privire la tóte școlile noastre mediū. Mētem tare, că pe orî care dintre profesorii de la școlile nostre mediū l-ai aduce în confuzie, dacă fără de veste l-ai pune întrebarea: Ce e cultura? orî: În ce stă cultura?

Rêspunsul la întrebarea acesta adevérat că nici nu e așa de simplu și ușor, pe cum și-ar gândi omul, și nu ai să te miri de loc, dacă un om, care s'a datat a trăi p. es. numai pentru matematică, nu-ți va da în dată rêspuns la întrebarea aceea, nici dacă mai pe urmă, după ce ți-l va fi dat, nu vei fi mulțămît cu el. Cultura e adecă multilaterală, ea are să cuprindă tóte facultățile și tótă activitatea omului. Cultura adevérată e asemenea unei clădirii solide de o dată și frumoșe, în care tóte părțile și părțile armoniează în chip minunat, și nici una din ele nu numai nu e disharmonică, dar nici măcar de prisos, ci tóte, până și cele mai mērunte, sînt de lipsă sau pentru soliditatea sau pentru frumșeta clădirii întregi. Ér pentru ca așa să fie, e de lipsă, ca pretutindenea în întregă clădirea și în fie care părțicică a ei omul să bage de samă o idee, carea să stapănescă întreg planul până în amēnuntele lui cele mai mici și să formeze așa zicēnd cimentul spiritual al clădirii. Și eū, care privesc nici prea de departe și nici prea de aprópe, ci din depărtarea cuvenită la clădirea aceea, la care arhitecții sînt profesorii de la școlile nostre mediū, nicăiri nu aflū cimentul acela, idea aceea stăpănitore preste întregă clădirea.

Dar să nu preocup. Eū așa ved cu ochii mei nepedagogici, că se pot deosebi trei feluri de cultură, cari împreunate dau ca rezultat cultura deplină, armonică a omului. Acestea trei feluri de cultură orî mai bine

zis acestea trei fețe ale culturii sînt: 1) Cultura sciințifică sau cultivarea înțelesului sau a spiritului; 2) cultura inimii; 3) formarea voinței și a caracterului.

1) *Cultivarea înțelesului sau a spiritului* e ceea ce de comun se înțelege sub „cultură“, de și cultura acesta formeză numai o parte a culturii universale. Fîresce că o cultivare a spiritului e cu puțință numai acolo, unde mai există credința în spiritul său sufletel omenesc. Din contră unde omul se privește numai de un animal perfecționat și așa dară se négă spiritul său sufletel omenesc, acolo e contradicție a grăi despre cultivarea spiritului.

Dumnezeū însu-și, pe cum ne spune sfînta Scriptură, a suflat în om spiritul, și spiritul omenesc e deci un eflux al spiritului dumnezeesc. Dar omul a cădūt, și Dumnezeū a zis: „Nu va rămâne spiritul meu în ómenii aceștia în veac, pentru că trupul sînt.“ Adevérat că spiritul omului e nemuritoriū, și tótă corupțiunea lumii antice nu a fost în stare, să stîngă această schinta dumnezeescă; dar spiritul acesta după cădere totuși a fost mai mult spiritul trupului de cât spiritul lui Dumnezeū. Abia cu Rêscum-păratoriul, abia cu Christos și cu creștinismul s'a pogorît adevératul spirit din nou pe pămînt. Fără de Dumnezeū nu e spirit! Cu cât spiritul omenesc se apropie mai tare de Dumnezeū și de inteligența dumnezeescă, cu atât mai mult spirit adevérat va reprezenta el; cu

„În asemenea împrejurări telegraful, fie oficios, fie particular, nici o dată nu lasă a fară locul, de unde a venit cutare personajul de frunte politic, fie și de rang mai mic de cât al unui ministru president. De astă dată, pe cum, vedem, telegraful oficios a comis o necuviință voluntară. Oare din ce motiv și în ce scop? Ar fi interesant, să ne-o spună ntuicul de telegraf oficios.

Maî departe, scrieri despre ast fel de vi-site acela-și telegraf oficios de obicei nu scapă a le trimite și în orașe, unde apar ziare românesce; depeșă de maî sus biroul de corespondență maghiar n'a ținut de cuviință să o trimită nici la Sibiu, nici la Brașov, nici la Timișoara, ea nu se află nici într'un singur ziar, de ori ce limbă o fi, din aceste orașe. Oare pentru ce a comis telegraful oficios și această a două necuviință față de ministrul president al României și neglijență neferită față cu publicul român din Ungaria și Transilvania?

„Pentru-ce? întrebăm încă o dată. Din absoluta neînsemnătate a vizitei dlui Sturdza. ori din prea marea însemnătate a ei? Sau în sfârșit datur (și un) tertium! Atunci înse care ar fi?”

Liberalii, partidul poporal și naționalitățile. — În „Zukunft“, o revistă, ce apare în Berlin sub egida lui Bismarck, contele Bethlen Miklós publică un articol cu inscripția „Der Kulturkampf in Ungarn“. Estragem din el următoarele:

„Stilpii cei maî de frunte ai protestanților sînt Jidovii, cari formeză a treia parte din populația capitalei, țin în puterea sa întregă presa fără deosebire de partid și deprind en gros corupția în toate clasele populației. În rîndul cel dintăi numai jidovimii, carea aci se arată ca mare șovinist germanofag, au să-i mulțămescă protestanții, că până acum cu prilejul alegerilor au putut să câștige naționalitățile pe sama partidului liberal; majoritatea partidului liberal are adevă să se reducă la împrejurarea aceea, că naționalitățile, — Slavii de mază noapte, Sârbii și Românii, — au votat maî ales pentru candidații protestanți-liberali.

„... Până acum opoziția în toate comitatele, în cari Slavii și Românii sînt în majoritatea, a lăsat guvernului mână liberă și nu s'a luptat în contra candidatului guvernului, ca nu cum va prin agitația electorală să trezescă din nou cestia naționalităților.

„Slavii și Românii din Ungaria n'au avut în parlament nici măcar un singur deputat independent, și deputații nemaghiari au cuprins loc în casa deputaților numai din grația guvernului. De acum înainte va fi altminterea. Contele Zichy Nándor nutrește părerea, că e pseudopatriotism a eschide naționalitățile din viața parlamentară numai de aceea, ca în decurs de decenii să se susțină un absolutism parlamentar de dragul alianței protestante-jidovesci. După părerea lui naționalitățile trebuie să fie reprezentate în parlament în numărul, ce li-se cuvine, ca să-și poată afirma dorințele și gravaminele sale în vîdu lumii întregi. Prin aceea, că pun naționalităților botniță, prin aceea nu vor pute face, să înceteze cestia naționalităților.“

Revistă bisericească.

Din Patrie.

„Magy. Áll.“ este informat, că în ministeriul de culte decurg consultările pentru statorirea principiilor, după cari ar fi, să se desdauneze ministrii confesiunilor în urma perderilor provenite cu introducerea matriculelor de stat. La desbateri greutatea principială o formeză, că ministru de culte spre a disciplina pe preoții, cari fac politică contrară statului, voescă a-și rezerva dreptul de a dispune în fie care cas singuratic subtragerea ajutoriului dat de stat, bărbații cu influință ai protestanților înse ved în această o vătămăre a autonomiei lor. Pe cum se vorbește, la gr. or. fără considerare la autonomie s'ar da ministruului de culte dreptul acesta, era la protestanți numai în districte de aceea, unde s'ar învoi sinódele. Desdaunarea preoțimii catolice nu e luată în plan, dară

guvernul sub titlul acesta e aplicat a contribui la regularea congruel. De și scirea acesta așteptă încă confirmare, totuși de la guvernul Bánffy se poate aștepta omul la ori ce.

Roma.

Pe cum se anunță din Roma, Sfinția Sa în zilele trecute a primit în audiență pe cardinalul Agliardi ascultând cu multă satisfacție raportul verbal al acestuia despre politica bisericească din Ungaria și despre serbările de încoronare din Rusia. Eminența Sa Agliardi a aflat, că cei de la putere în Rusia sînt binevoitori față de dorințele Papei cu privire la catolicii din Rusia. E înse altă întrebare, dacă le vor și implini.

De nunțiu la Paris e combinat Msgr Clari, episcopul de Viterbo, la Madrid episcopul Fr. Nava, era la Lissabon Msgr Ajuti.

Germania.

În timpul nostru, când religiositatea decade, cu multă satisfacție aflăm, că principele Max de Saxonia, fratele actualului rege al Saxoniei, în 26 a c. a fost chirotonit de preot. Chirotonirea s'a întimplat în Eichstätt din partea episcopului din Dresda. Nou ordinatul e de 26 ani, a absolvat drepturile obținând gradul de doctor, apoi a studiat teologia terminându-o în anul acesta. Foile liberale, cari nici idee nu au despre înalta demnitate preoțescă, califică de senzațională și curiosă scirea despre chirotonirea într'un preot a unui principe, pe care îl așteptă multe distincțiuni și chiar corona regală. Înaintea creștinilor adevărați înse demnitatea principelui Max prin preoție numai s'a potențat.

Al XLIII-lea congres al catolicilor din Germania se va ține din 23—27 Aug. în Dortmund.

cât se va depărta maî tare de Dumnezeu și de inteligența dumnezească, cu atât maî puțin spirit va reprezenta. Prin această paremi-se am caracterizat deja de ajuns esența culturii spirituale celei veritabile.

Di Budiū vorbește despre „cultura istorică, pe basa limbelor și literaturilor clasice“ și înțelege aci pe cea greacă și pe cea latină. Dar dacă păgânismul antic, dacă educația din Sparta și din Roma nu au priceput, în ce constă esența și cultura spiritului omenesc, tot asemenea nu o pricepe această sistemele de educație, cari se întemeiază pe anticitate, tot asemenea nu o pricepe această nici așa poreclitul umanism. Pedagogia modernă umanistă, carea negă ori cel puțin ignorază dogma păcatului strămoșesc și presupune pe om, că el e de la fire bun, și privește de cultură și educație dezvoltarea potrivită a acestei firi presupuse de bună și nepăcătoasă și îndoparea ererilor cu o încărcătură de tot felul de știință, — pedagogia această preste tot nu e capabilă de a forma și de a educa. Știința multă nu e cultură și cu atât maî puțin este ea spirit. Dai de omenii, cari te surprind cu cunoștințele lor limbice și filologice, cari din istoria naturală, din geografie și din alți ramii de știință își pot servi cu sute de numiri și de numerii, dar nu poți afla într'înșii leac de cugetare și deliberare neafirmătoare. Așa zisa lor cultură, adevă știința lor e mare în privința lărgimii, dar nu și în cea a adâncimii: ea nu se adânce-

sce până la temeiul și cauza lucrurilor. Că p. es. și la școlile noastre medii cugetarea neafirmătoare a tinerilor decade din ce în ce tot maî tare, o află eu din tînguirea aproape unanimă a celor interesați, că nivoul compozițiilor scripturistice din limba maternă și din alte limbi vii e în decădintă neîncetată, pe când chiar nivoul acesta e obiectul, de pe care se poate măsura dezvoltarea, la care au ajuns tinerii în privința cugetării și judecării neafirmătoare.

De aceea maî zic încă o dată: Știința multă nu e cultură a spiritului său înțeleșului, pe cum nici o odă, a cărei păreți sînt îmbrăcați în maculatură, încă nici pe de parte nu e o bibliotecă. Cel ce a cetit mult, pentru aceea încă nu e cult. Singur numai nobilitarea spiritului e vrednică de numirea cultură. Singura măsură a culturii omului sînt ideile veșnice, și singur numai însușirea de anumite cunoștințe încă nu produce cultură. Singur numai știința contribuie foarte puțin la nobilitarea omului, și erudiția specială de loc nu păzește de sălbătécire.

Cultura spiritului nu constă deci în aceea, că ore cine își câștigă fără de nici un sistem o anumită sumă de cunoștințe, ci constă în educarea spiritului, în aceea educare, ce și-a propus de țintă supremă idealul spiritual, adevă pe Dumnezeu.

Er dacă educarea asta a spiritului omenesc e esența culturii, atunci di Budiū și educătorii moderni nu ne maî grădescă despre

o „cultură istorică pe basa limbelor și literaturilor clasice“, nu ne maî grădescă despre aceea, că „Grecilor avem de a-le mulțami aproape întregă cultură estetică, ér Romanilor cultura în privința politică“. Grecii și Românii au făcut din nemul omenesc un monstru, și dacă ceriul nu ne-ar fi miluit și nu ne-ar fi trimis religia creștină, nemul omenesc ar fi continuat până în sfârșit a se sfășia pe sine însuși în chipul cel maî „estetic“ și a face în chipul cel maî „politic“ din aproape întregă omenimea nisce robii, bunii numai pentru a îngrășa cu carnea sa pesci pe sama cător va maî de omeni, pentru a potoli setea dobitoăscă de sânge a cător va maî de omeni. Di Budiū și colegii lui de la școlile noastre medii, cari au prilejul de a cunoște sălbătécirea spirituală, la care au ajuns Grecii și Românii, ar face deci bine, să nu ne cultive tinerimea pe basa puținelor trăsături bune, cari popórele acestea și-le-au maî fost păstrat asemenea unor ruine ale unui trecut maî necioplit, dar totuși maî nobil. Dlor părăsescă principiile, cari le-au primit de la nisce universități descresținate, și să se întórcă la izvorul acela, căruia avem într'un adevăr să-i mulțamim civilizația, cultura spiritului omenesc, acomodeze-și activitatea sa religiunii creștine, acelei religiunii, care cu tot dreptul a putut zice prin rostul lui Herder: „Fără de mine n'ați fi, ceea ce sînteți.“

(Va urma.)

Revista politică.

Afaceri interne.

Față cu scirile, că la toamnă vor fi alegeri dietale, toate foile publică după o corespondență din Pesta a „Revistei Orăștiei”, că alegerile nu se vor face la toamnă. Unul din motivele pentru amânarea alegerilor ar fi și acela, că Bánffy, când a ajuns la guvern, a luat obligamentul de a aduce mișcarea naționalităților, în deosebi a Românilor, pe așa zisul „teren legal”. Acastă năzuință a sa și-ar vedea-o întrupată, dacă ar putea aduce în dietă un număr oare care de deputați de ai naționalităților. Pentru Români Bánffy e aplicat a ceda vre-o 20 de mandate fără considerare la ținuta lor politică, numai să-i vadă în dietă și să se potă fâli în sus, că el a știut înfrânge cerbicia Românilor pasiviști. Nu cu cedări de mandate, ci cu o lege electorală dreaptă și alegeri libere să cerce Bánffy a înfrânge pasivitatea Românilor.

Șeful partidului poporal contele Zichy Nándor în adunarea poporală ținută Duminecă în Vágújhely a rostit o vorbire despre năzuințele partidului poporal, în care a accentuat, că acest partid lucră pentru păstrarea credinței străbune, pentru scutirea școlii confesionale și a limbii poporului. El nu voește, ce e al altuia, ci voește restabilirea caracterului creștin al statului față cu necredința. Declarând poporul, că nu știe unguresce, contele Zichy și-a exprimat părerea de rău, că nu poșede limba poporului, și a invitat pe deputatul Zelenyák, ca să-i tâlmăcească cuvântarea în limba slovacă. Dacă partidul poporal atât în vorbire, cât și în presă, dar mai ales prin fapte ar documenta, că în adevăr dorește a fi ecuitabil cu naționalitățile nemagiare, el ar cuceri teren cu mult mai mare în ținuturile locuite de acestea.

Cestiunea de căpetenie, care ocupă pe politiciii Ungariei, este cestiunea cotei și a închiării pactului economic cu Austria. Guvernul austriac dorește, ca acestea două cestiuni să se tracteze pendente una de alta, și dacă Ungurii nu ar primi ridicarea cotei ungare la suma cerută de Austriaci, atunci să fie recompensați prin eventuale votări în afacerile vamale și economice. Guvernul unguresc nu s'a pronunțat nici până acum, ce poziție va lua față de pretensiunile esagerate ale Austriei.

Se vorbește, că Bánffy s'ar fi învoit la ridicarea cotei la 35% și ar fi aplicat, să împlinescă dorința guvernului austriac. Opoziția ungară combatte pretinsul plan al guvernului sub cuvânt, că ar fi păgubitor pentru țară. Motivele opoziției sînt acestea: La suportarea speșelor comune trebuie să contribuim o anumită cotă; dacă comisiunile parlamentare nu pot ajunge la o înțelegere în cestiunea acăsta, întrevine Monarhul și hotărășce însuși. Hotărîrea Monarhului după totă probabilitatea va fi pentru ridicarea cotei ungare și reducerea celei austriace. În cestiunea convențiilor vamale și comerciale înse Ungaria are mână liberă, dacă-i place, primesce condițiunile austriace, dacă nu-i convin, le refăță. Deci e mai bine a nu-și

lega mâinile și în cestiunea acăsta tractându-o în legătură cu cota. Presa guvernamentală e cu totul neorientată în cestiunile acestea: ar scrie pentru Bánffy, dară nu-i știe părerea; ar pleda pentru opoziționali, acăsta înse nu-i convine. Pe noi ne interesază cestiunea, că e vorbă de creșterea sarcinilor publice, cari apasă destul de greu umerii noștri, fără ca să fim împărtașiți în măsura cuvenită de avantajii. —

Austria.

Dietele provinciiale din Austria de jos, Stiria, Carintia și Silesia s'au disolvat prin patenta împărătescă din 25 a c. Cele alalte diete provinciiale încă se vor disolva în curînd, érá pe toamnă se vor escrie alegeri nouë. La nouële alegeri social-creștinii în cele mai multe provincie speréză, că vor reuși în număr mare cu candidații lor, pe când liberalii au prospecte de a-și perde din pozițiile, ce le mai au.

Franța.

Duminecă s'a desvilit în St. Denis statua fostului ministru Jules Ferry, la care solemnitatea au participat și presidentul senatului și trei ministri.

Cu ocaziunea acăsta ministrul de esterne Hanotaux a lăudat politica colonială a lui Ferry, care ast fel a înaintat interesele Franței, cât cele alalte puteri interesate n'au putut să creeze dificultăți serioșe. Politica colonială se conduce în direcțiunea dată de Ferry, dară așa, că nu abate atențiunea Franței de la cestiunile europene. Franța, condusă de cătră bărbați consciți și energici, simte deja fructele cuminții, activității și calmității bărbaților săi de stat, și-a reocupat poziția în concertul puterilor și a legat raporturi mai intime cu un mare imperiu, a cărui domnitor a dovedit spontaneu stima și încrederea, ce o nutrește față cu Franța. Europa a înțeles, că democrația franceză în locul politiciii întemeiate de aventurierii a introdus o politică de sinceritate și drept. Ea ține strîns la pace, ce o arată prin espoziția, ce o va aranja în 1900. În altele toate le așteptă de la viitor.

Imperiul cel mare, cu care a legat Franța raporturi intime, e Rusia. Alianța ruso-franceză servește ca contrapond întreitei alianțe.

Turcia.

Cestia macedonenă érá a ieșit la suprafață. Scirile despre cete de răsvrătiți elini în Macedonia se înmulțesc. Se anunță, că o parte a trupelor turcesci a fost nimicită prin o cătă, care a năvălit din Grecia în Macedonia. Se mai anunță, că cetele acestea, cari au năvălit în Macedonia din Tesalia grecăscă, sînt mărișore; ivirea lor a turburat cu o cale și pe locuitorii elini din mai multe părți ale Macedoniei. În Larissa, capitala Tesaliei, există un comitet secret macedonean, care dispune de mulți bani, fiind că mulți Macedonenii bogăți i-au pus la dispoziție sume însemnate. Se asigură, că acest comitet prevede deja de multă vreme pe insurgenți cu pusei

sistemul Lebel. Reprezentanții din Atena ai marilor puteri au dat guvernului grecesc sfaturi urgente din cauza acestei izbucniri a mișcării din Macedonia provocate din Grecia. Se anunță, că ministrul grecesc de rășboi în urma acestor sfaturi a și dispus în chipul cel mai sever, să se impedeze trecerea de cete preste grăniță. Fîresce că rezultatul acestei dispoziții atîrnă de la aceea, că oare subalternii ministrului grecesc de rășboi privesc dispoziția acăsta a lui de serioșă.

Industria și comerțiu.

Vécuri de-a rîndul străbunii noștri au fost legați de glie și osîndiți, ca a fară de răsplată pentru munca lor să nu albă nimica. Deși chiar și în timpurile noastre noi Români avem să ne luptăm cu multe greutăți, totuși puțința de a ne face munca mai roditoare ne este dată. Nu mai sînt împejurările, cari împreună numai apăsarea cu umilintă. Spiritul de întreprindere nu mai este înăbușit, cum era odinioară. Ér cursele, cari ni-s'ar pute pune, nu sînt susținute de legi. Puțină băgare de samă și voce, și greutățile azi se pot și întimpina, se pot și înlătura. Conduși de ast fel de credințe ne-am cugetat, cum am pute lărgi cercul de lucrare al muncitorilor noștri, înse așa, că rodul muncii, ce avem în vedere, să fie mai îmbelșugat și cu timpul dintr'însul să guste cu folos toate păturile poporului, în deosebi industriași, la întărire a cărora este neapărată trebuință, să lucrăm din toate puterile! Și așa am venit la credința, că munca poporului nostru, ca să nu mai potă sta legată numai de glie, ci să între și pe terenul industrial cu izbînda dorită, să se facă oare cum ca neguțătoria premergându-i să vină industriei în ajutor. Avem începuturi de industriași, avem de neguțători. Înse nu avem nici neguțători nici industriași destul, ca să țină compēna dreaptă între cel cu glia și cel cu industria și comerțiu. Nu avem destul, în cât folosul muncii să fie drept împărțit și pe alte terenuri, și să putem trage destul folos din acela. De aceea ne-am hotărît, să punem umărul și să lucrăm într'acolo, ca și poporul nostru să ajungă o dată, să se bucure și el de rodurile, cari le dă industria și comerțiu. Spre sfârșitul acesta încă în anul acesta ne-am întovărășit mai mulți înși formând o însoțire, care în Februarie a. c. și-a început lucrarea prin deschiderea unei neguțătorii de marfă colonială. Înse fiind că întreprinderea s'a fost întemeiat pe sistemul Raiffeisen, ér publicul român în felurite forme la felurite dați a arătat, că i-ar veni mai bine la socotelă, dacă întreprinderea ar fi strămutată în Asociațiune pe acții. În adunarea generală din 23 Maiu a. c. însoțirea a votat străformarea ei în forma mai sus atinsă. Scopul ne este mai pe sus de formă, și nădăjdum, că cu capitalul, ce voim, să-l adunăm pe calea acțiunilor, îl vom și ajunge. Acăsta o zicem întemeiați pe experiențele din cele patru luni din urmă, cu toate că greutățile, cari le-am avut, sînt și mari și multe. Scopul nostru este de a întemeia un isvor, nu numai de căștig material, ci și de a deprinde și lăți între Români comerțiu și industria.

În cele următoare punem sub ochii onoratului public un prospect, căre arată și mai lămurit, de ce e vorba, ce voim? Étă-l:

Prospect

pentru întemeierea unei societăți de consum pe acțiuni cu sediul în Sibiu sub numirea „Industriașul“.

1. Scopul societății este a procura și vinde pe lângă prețuri moderate articole comerciale, a căror procurare și vindere va afla consiliul administrativ, că e în folosul societății și al publicului cumpărător.

2. Societatea se înființează pe timp nedeterminat cu un capital de 50.000 fl., care se împărțesc în 1000 acțiuni à 50 fl. v. a.

3. La subscriere, ca societatea să se poată înființa și să-și poată începe fără amânare multă lucrarea, sînt a se plăti 20% din valoarea nominală a acțiunilor, adică după fie care acțiune 15 fl., restul se va solvi după provocările direcțiunii; (provocarea nu poate pretinde rate mai mari de 10%, nici în perioade mai scurte de 2 luni).

4. La subscriere fie care subscriitor de acțiune plătește 1 fl. ca contribuire la cheltuielile de fundare.

5. Membrii fondatori au dreptul de a alege prima direcțiune pe cei trei ani dintâi conform legii comerciale §. 183.

6. În cas când s'ar subscrie mai multe acțiuni, de cât cum sînt proiectate, reducerea se va face în proporție cu numărul acțiunilor subscrise, despre ce acționarii vor fi încunosciințați. Pentru sumele incurse până la adunarea generală fondatorii garantează solidar.

7. Plătirile se fac până la 31 August a. c. la „Insoțirea industriașilor români“ din Sibiu. Terminul adunării de constituire se va publica prin ziare.

Prospectul s'a compus și exmis conform §. 150 din legea comercială.

Dat în Sibiu 1 Mai 1896.

Comitetul fondator:

Nicolae Cristea, ases. cons., Sibiu; Ioan Viza, proprietar, Sibiu; Teodor Popescu, comerciant, Sibiu; Const. Dragoș, păpușar, Sibiu; Ioan Ganea, cojorar în Sibiu; Ioan Costin, preot și redactor în Sibiu; Niculaș Toma, proprietar, Făgăraș; Ioan Pop, timplar, Făgăraș; Ioan Gimbes, pielar, Făgăraș; Alexandru Aiser, comerciant, Făgăraș; Iosif Ciona, pielar, Făgăraș; Ioan Popescu, propr., Toplița; Dumitru Banci, farmacist Seliște; Ștefan Oltean, mésar în Blas; Stan Șteflea, comerciant, Seliște; Mateiu Rădulescu, pantofar, Seliște; Ioan Țintea, cojocar, Seliște; Ioan Bucșan pielar, Seliște; Simeon Simonetti, pantofar, Seliște; Nicolaș Simtion, tipograf, Sibiu; Teodor Moldovan, cismar, Sibiu; Teodor Onișor, econom, Blas.

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, conform §§. 14 și 21 din statutele Asociațiunii, se convoca la Lugos pe zilele 27 și 28 August st. nouă pe lângă următoarea

Programă:**Sedința I.**

Joi, în 27 August 1896 st. n., la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea Adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în decursul anului expirat.
3. Alegerea comisiunilor de câte 3 membri:
 - a) pentru examinarea raportului;
 - b) pentru examinarea rațiociniului pro 1895 și a proiectului de buget pro 1897;
 - c) pentru incassarea taxelor de membri.
4. Raport în cauza modificării statutelor.

5. Propunerii și interpelări.
6. Disertațiunii.
7. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri.

Sedința II.

Vineri, în 28 August st. n. la orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea sedinței.
2. Verificarea procesului verbal din sedința I.
3. Rapoartele comisiunilor exmise în sedința I.
4. Disertațiunii.
5. Întregirea comitetului central.
6. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.
7. Dispozițiunii pentru verificarea procesului verbal.
8. Închiderea Adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni au să fie prezentate presiului Asociațiunii în scris cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din sedința comitetului Asociațiunii transilvane ținută în 23 Iulie 1896.

I. M. Moldovan Dr. C. Diaconovich
president. secretar I.

Noutăți.

Cel mai nou proces pentru agitație s'a pertractat la tribunalul din Alba Iulia în 23 și 24 a. c. Acușat a fost inteligentul preot din Tiur Ioan Pop Pécuară și zelosul învățătoriu de acolo Georgiu Făgărașan. Ca apărători au funcționat dñii avocați din Alba Iulia Al. Velican și Ioan Marciac. Procurorul cualifică în acuză de agitație cântările românești „Deșteptă-te române“, „Doina lui Lucaci“, „Sus opincă“, „Strigă Barnuț din Sibiu“. Prin aceste cântece propuse corului de adulți au atîțat pe Românii din Tiur în contra Magiarilor. Denunțianții au fost gandarmit, era martori Magiarii din Tiur, dintre cari o parte nesciind unguresce a fasionat românește, dară agravator pentru acușat. Dl Făgărașan negă, că ar fi agitație sau oprite cântările propuse de dñsul. Era ce privește „Deșteptă-te române“, coriștii îl sciū de la un Ungur din Tiur. — Părintele Pécuară, acusat, că tolerând instruirea poeziilor timbrate de agitație s'a făcut vinovat de agitație, arată, că corul de adulți s'a înființat în 1887 spre a învăța cântări bisericesci; dñsul a permis să învețe și cântări lumesce. Dñsul ca preot și-a dat totă silința a lumina poporul și nu a comis nimica, ce ar lovi în legile statului; regretă, că e tîrît la tribunal în urma unor denunțări malițioase, și declară, că și pe viitor va îndemna poporul să-și iubească școala și biserică. Fiind procesul din cestuine proces politic, n'a folosit nimic apărarea acușatilor și a avocaților, ci tribunalul a condamnat pe învățătoriu Făgărașan la un an și jumătate carcer de stat și 200 fl. spese de proces, era pe părintele Pécuară la 8 luni carcer de stat și 120 fl. spese procesuale. Acușatii au insinuat recurs în contra sentenței.

„Balcan“ este titula unei foi periodice, ce apare în Zagreb redigată de profesorul universitar emerit Brestyenski. Scopul periodicului scris în limba croată și sêrbescă este câștigarea Slavilor de Sud pentru unirea cu biserică Romei.

Avis. Cu ocaziunea adunării generale a despărțimintului XI al Astei, ce se va ține în Mihalt la 9 August n. a. c., prânzul comun va fi servit de un hotelier condus anume spre acest scop. Prețul unei cuverte va fi 1 fl 50 cr. — Domni. cari vor să ȳea parte la acest prânz, sînt rugați a se insinua la dl preot A. Patachi până în 7 August. Tot în ziua acesta se va aranja și o petrecere cu dans, la care se invită prin acesta On. Public. În pansă se vor juca „Călușeriul“ și „Bătuta“ de 12 tineri din comună. Începutul la 7 ore sara. Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 50 cr. Venitul este destinat în favorul ambelor școli din loc. Invitări speciale nu se fac. **Comitetul aranjator.**

„Tânguiră române“. „Budapesti Hirlap“ în nr. din 26 a. c. serie după „Adevărul“, că ministrul președinte br. Bánffy, cere de la ministrul președinte român Sturdza promisiune în scris, că Românii se vor prezenta la conferința interparlamentară din Budapesta. Sturdza a și făcut-o acesta, „Adevărul“ vede în procedura dlui Sturdza umilirea României. Românii nu voesc a se înfățișa la conferință, și Urechia chiar acum lucră la o broșură mare contra înfățișării la conferință. — „Epoca“ protesteză, că din incidentul mergerii Monarchului nostru în România, guvernul român avertisză pe Românii trecuți de la noi din colo să se abțină de la demonstrațiuni antimagiare și că va esila pe câți-va din ei. Detairurile programului de vizită îl va stabili Sturdza cu Bánffy în Viena, când vor debata și dispozițiile, ce ar fi a se lua față cu demonstrațiile Românilor ardeleni. — Răspunderea o lăsăm ziarului citat.

Osândit pentru vătămarea cultului religios. Tribunalul din Nyitra pe baza §-lui 190 din codicele penal a condamnat pe protestantul I. P. la 1 lună de carcer ordinar și amendă de 50 fl., pentru că cu ocaziunea unei procesiuni catolice a mînat trăsura între credincioșii, cari mergeau în ordine și a conturbat prin purtarea și strigările sale cântările religioase. Tabla reg. din Pojan a redus pedepsa la 2 săptămîni din motivul, că delictul a fost beat. Sentența Tablei a aprobat-o și Curia la 24 Iunie 1896.

Socialismul în armata Germaniei se lătesce în măsură așa de mare, căt ministerul de război s'a vădut silit a lua măsuri excepționale în contra lui. Soldaților li-se oprește a participa la orî ce reuniune, adunare, serbare, ori la colecte în bani, fara permisiune specială de la superiori. Li-se interdice cetirea și lățirea scriptelor revoluționare și social-democratice, pe cum și orî ce activitate — fie și prin alții — de natură revoluționară, ori social-democratică, mai ales prin apeluri, cântece sau alte asemenea manifestări.

Fiu desmoștenit. Cetățenii din Aiud indignați preste măsură, că la insistența superintendentului Szász Domokos conventul reformat a hotărit strămutarea academieii de teologie reformată din Aiud la Cluș, — pe cum aflăm în foile magiare, — în o adunare s'au simțit îndreptățiți a nu mai computa pe numitul superintendent între adeverații fii ai orașului lor și a nu-l considera de născut în acel oraș, de și e născut acolo. Așa bietul Szász Domokos ca fiu ingrat e desmoștenit din partea orașului său natal.

Candidat de deputat în cercul Ceioa a pășit Ioan Goldiș, vicariul episcopesc gr. ord. din Oradea mare. Cercul acesta a fost reprezentat până acum în dietă prin Silviu Rezei. Nu scim, că ore on. Goldiș fi va demn următor al lui Silvius.

Ivanka Imre amic al lui Kossuth și mai târziu al lui Tisza Kálmán, fost deputat liberal și de vre-o câțiva ani membru în casa magnaților în 27 a. c. a murit lovit de gută în etate de 77 ani. El a fost mare magistru al logelor francmasonice magiare, ca atare dușman al bisericii, cu toate acestea superintendentul Zelenka exprimă condolență la mórtea lui. La înmormintare mai întâiu a îndeplinit ceremonii religioase funebreale păstoriul luteran Szilágyi János. după aceea au urmat ceremoniile francmasonice. Mórtea lui și „Tribuna“ o anunță prin semnul †. Prin acesta se face onore nemeritată unui „francmason șovinist“.

† **Maria Barboloviciu.** Alimpiu Barboloviciu vicariu foraneu episcopesc al Silvaniei anunță, cumcă scumpa sa soție **Maria Barboloviciu** născ. Boeșă după un morb îndelungat provădută cu ss. Sacramente a repansat în anul etății al 55-lea, ér al căsătoriei fericite al 38-lea în 27 Iuliu n. a. c.

În veci amintirea ei!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Ce privesc pe al patrulea „Aū dōră“, rugăm frumos pe dñil de la „Tel. Rom.“, să binevoască a ne spune cu numele pe acei „arhieriei uniți mai de parte vędători“, cari „aū recunoscut, că românii aū fost înșelați cu unirea“. Țr până când dlor nu vor putē implini rugarea asta a noastră, să ne lerte, dar până atunci vom continua a sustinē, că ei grăesc de rost.

La al cincilea „Aū dōră“ observăm, că noi uniții cu sērbătorile papistașe și cu ceremonialul lor totuși avem ceva în clin și în mănecă. Să fim adecă bine înțeleși. Poreclirea catolicilor de papistași nu aū inventat-o dñil de la „Tel. Rom.“ și nici alți neuniți. Calvinii înainte de anul 1700 și-aū dat tōtă silința de a calvini pe Românii din Ardeal și Ungaria nu numai în ale credinței, ci și în ale moravurilor. Și ei cu silințele acestea aū și reușit în ale credinței în multe privințe și sigur ar fi reușit pe deplin, dacă n'ar fi întervenit s. unire. Dar ei cu silințele acelea ale lor aū reușit asemenea în multe privințe și în ale moravurilor. Între altele Românii din Ardeal și Ungaria de la Calvinii aū învățat a înjura. Calvinii pe catolici i-a numit și-i numesc papisták, Țr neuniții noștri, învețate credincioși ai Calvinilor până în ziua de astăzi, poreclesc și ei pe catolicii de rit latin „papistași“. Dar temeiul acestei porecliri e acela, că catolicii de rit latin privesc pe Papa de cap suprem al bisericii lui Christos. Să scie deci dñil de la „Tel. Rom.“, că noi Românii uniți, cari încă recunoscem pe Papa de cap suprem al bisericii lui Christos, chiar de aceea încă sntem papistași în tocmai ca și catolicii de rit latin, și că în poreclirea aceea de „papistași“ nu găsim nimica batjocoritoriu. De aci ar urma apoi, că noi uniții totuși avem ceva în clin și în mănecă cu sērbătorile papistașe și cu ceremonialul lor și anume din simpla cauză, că sērbătorile noastre de rit grecesc și ceremonialul lor fiind ale noastre ale unor papistași încă snt papistașe. Cu tōte acestea declarăm, că nici nōne nu ne convine, ca preoți de ai noștri să lea parte ca preoți în funcțiunile ritului latin. Causa acestei displăceri a noastre nu e înse smintēla dlor de la „Tel. Rom.“, ci dorința noastră și cu o cale și a S. Scaun Apostolic al Romei, ca riturile diferite să se păzescă nemeștecate.

Țr în al șeselea și cel mai de pe urmă „Aū dōră“ s'a adevărit, că nici dñil de la „Tel. Rom.“ nu snt cu nimica mai bunii de cât toți cei alalți vrășmași ai numelui de catolic. Nici dlor nici o minciună nu le e așa de mare, cât ea să nu fie permisă, când e vorbă de combaterea catolicismului. Calumniare audacter, semper aliquid haeret, tot de una se vor afla ómeni leneși de a cugeta și de a cerceta, cari să lea de bani bunii calumniile acelea, — asta e axioma dlor de la „Tel. Rom.“. E adecă minciună, că arhieriei români uniți de astăzi în ascuns lucrēză pentru contopirea bisericii unite cu totul în biserica papistașă cosmopolită. E minciună, că decretalele conciliilor noastre provinciale din 1872 și 1882 nu ar

fi ajuns la cunoscința poporului credincios. E minciună, că după constituția veritabilă și necalvinită și neluteranită a bisericii rēsăritene la aducerea hotărîrilor sinodale s'ar pretinde învoirea poporului credincios. E minciună, că după hotărîrile acelor două concilii ori chiar și numai după părerea vre unui biserician unit liturgia și cele alalte ceremonii bisericesci, ce le are și biserica ortodoxă, ar fi numai nisce comedii. E minciună, că hotărîrile acelor două concilii ori chiar și numai părerea vre unui biserician unit ar sustinē, că liturgia latină și cele alalte ceremonii ale ritului latin ar fi mai frumoșe de cât liturgia și ceremoniile ritului grecesc. E minciună, că clerul unit ar urmări scopul de a înstrăina pe credincioșii sēi de frații lor români ortodocși. E minciună, că clerul român unit nu voescse pacea, ci ura între Români. E minciună, că clerul român unit ar voi, ca Românii să se contopescă în alte némuri. Câte și snt numai minciunile acestea? Și dacă dñil de la „Tel. Rom.“, când e vorbă de a huli pe Românii uniți, snt capabili a grămădi în câte va șire atâtea minciuni cu cōrne, am dori, să scim, care va fi minciuna aceea ori cât de mare, care să nu fie capabili dlor a o rosti din îndemnul dragostii sale celei nespuse de mari, ce o nutresc dlor față cu Românii uniți?

Continuă apoi dñil de la „Tel. Rom.“ în numărul 102:

Acestea, dar mai pe larg, ar trebui să le spună clerul unit poporului român, ca acesta să se scie orienta și să decidă însuși asupra sortii sale.

Nu o fac înse, pentru că știu, că în dată ce ar ajunge la cunoscința poporului modul, cum s'a unit și cu ce scop, în dată le-ar întorce dosul și nu le-ar crede esortatiunile cele fanatice despre „maica Roma“ și „sântul“ și „infalibilul“ părinte de la Roma, așa poreclitul „locoțiitor“ al lui Isus Chr. de pe pământ.

Mulțămim frumos, dlor, de bunăvoința instructie. Dar clerul nostru are, ce să spună poporului român. Clerul nostru are, să vestescă poporului român Evangelia, și misiunea această îi dă atâtea de lucru, cât nu-i ajunge timpul și putința, să propună poporului român minciunile dvōstre. De altmintrea vedem, că nici nu e de lipsă, să o facă acesta clerul nostru: o faceți dvōstră. Întorsul dosului de altmintrea nu dovedescse chiar nimica: s'a întâmplat odjioră, că strămoșii noștri Adam și Eva aū întors adevărului dosul, și de atunci ómenii n'aū mai încetat a întorce adevărului dosul și minciunii față, dar pentru aceea adevărul tot numai adevăr a rēmas și minciuna tot numai minciună, și din adevăr nu s'ar face minciună și nici din minciună adevăr, chiar și dacă s'ar întâmpla și una ca aceea, ca toți Românii să ne întoreă nouē dosul și dvōstre față.

Continuă apoi dñil de la „Tel. Rom.“:

Că s'a revērsat și asupra noastră românii ortodocși ceva raze de cultură de la Roma, aduse de bărbații uniți, cari aū învățat acolo, tot atâtea merit aū și papii, cât și calvinii din Ardeal. Nici unul nici altul n'aū contribuit la promovarea culturii între românii de dragul românismului, ci numai de dragul confesiunilor lor. Să fi știut ei, calvinii și papistașii din patria noastră, că prin

ast fel de bărbați și prin tipărituri de cărți bisericesci în limba română, contribue însuși la deșteptarea noastră națională, mai bine ne dau pace, să rēmanem în întunerecul nesciinței, căci rēmanēnd o dată în acest întunerec și fiind și politicesc în mână lor, nu numai de naționalitatea, ci și de biserica noastră mai ușor ne despărțiau și ne contopiau în biserica și poporul lor. O vęd și ei acesta astăzi, de aceea ne și atacă atât de vehement pe tōte terenele culturii noastre naționale. Și durere, la acesta contribue și biserica unită ca instituțiune cosmopolită, dimpreună cu o parte din clerul ei, carele numai numele de român adevărat nu-l merită.

„Saule, Saule! cu greu este ție a te împotrivi boldului!“ Așa dară totuși, totuși recunoscēți. Dar de ce nu recunoscēți adevărul întreg? De ce mestecați adevărul cu minciuna, lumina cu întunerecul? Când aū cercat calvinii, să imprăstie întunerecul, și când nu a făcut-o acesta biserica catolică? De ce aruncați așa dar pe calvinii și pe catolicii într'o căldare? Ce papistași „din patria noastră“ aū avut parte în îndeplinirea s. uniri? Leopold I cel urgisit Ungurilor? Primatetele Kolonits cel asemenea urgisit Ungurilor? Iesuiții cei tot așa de urgisiți Ungurilor? Roma, unde „bărbații uniți“ „aū învățat“? Și apoi absurditate ca acesta: „Că s'a revērsat și asupra noastră românii ortodocși ceva raze de cultură de la Roma, aduse de bărbații uniți, cari aū învățat acolo, tot atâtea merit aū și calvinii din Ardeal?“ „Saule, Saule! întră în cetate, și se va spune ție, ce trebuie să faci!“ Țr dacă nu întri, atunci vei rēmanē orb!

(Va urma.)

Ben Hur
sau
Zilele lui Mesia
de Lew. Wallace.
(Continuare.)

Căniș săriră și urlând începură a fugi în tōte părțile.

Oile alergară ca îndrăcite grămadă preste olaltă. Ómenii săriră în sus și prinseră armele.

„Ce e?“ strigară ca dintr'o gură.

„Uitați!“ zise paznicul. „Uitați! Ceriul e în flacări!“

Lumina se făcu orbitore. Ei își acoperiră ochii cu mâinile și cădură în genunchi. Sufletele li-se cutrēmurară, și ei orbiti și nimiciți cădură cu fețele la pământ și ar fi murit de spaimă, dacă nu le-ar fi zis un glas:

„Nu vē temereți!“

Începură a asculta la glasul acela.

„Nu vē temereți; că étă vē vestese vouē bucurie mare, care va fi la tot poporul.“

Glasul era mai dulce și mai plăcut de cât glasul omenesc și avea un sunet adânc și totuși limpede. El umplu tōtă ființa lor cu încredere. Ei se ridicară în genunchi și privind cu evlavie în jur de sine vędură în mijlocul unei mări de lumină apariția unui tinēr îmbrăcat într'o haină de albēță strălucitoare, și de-asupra umerilor lui se vedeau virfurile unor aripi lucitoare adunate la olaltă. O stea sta de-asupra capului lui strălucind cu strălucire liniștită asemenea lucēșerului de sară. Măinile și-le ținea tinērul întinse către ei spre binecuvintare. Fața lui era sublimă și de o frumșetă dumnezească.

Adese ori au auziseră ei vorbindu-se despre ângerii, și în modul lor cel simplu grăiseră și ei despre ângerii. Nu se îndoieră, ci își ziceau întru sine: „Strălucirea lui Dumnezeu e în jur de noi, și acesta, pe care-l vedem, e el, care a venit odinioară la profetii la apa Ulai.“

„Ăra ângerul îndreptându-se către ei continuă:

„Că s'a născut vouă astăzi mântuitorii, carele este Christos Domnul, în cetatea lui David.“

„Ăra se făcu liniște în jurul păstorilor. Cuvintele, cari le auziseră, se întipăriră adânc în inimile lor. Vestitoriul zise apoi din nou: „Și acesta semn va fi vouă: afla-veți un prunc înfășat culcat în iesle.“

Ângerul nu mai zise nimica. El spusese vestea sa cea bună, înse totuși mai rămase acolo. Lumina, a cărei simbură părea a fi el, de o dată se făcu trandafir și începu, să tremure. Și apoi de o dată, până unde puteau păstorii să ajungă cu privirea, strălucia o mulțime de aripi albe, figuri lucitoare viniau și mergeau, și multe glasuri se auziau, cari cântau toate într'un ton:

„Mărire lui Dumnezeu întru cele de sus, și pe pământ pace, între oameni bună voire!“

Cântarea această de laudă a Domnului sună nu numai o dată, ci de mai multe ori.

Apoi își înălță solul ochii, ca și cum ar cerca aprobarea orei lui, care locuiesc sus de-asupra lui. Aripile lui șuerară și se întinseră încet și maiestos; în laturea lor de-asupra erau albe ca zăpada, în urmă erau de multe fețe ca sedeful. Când ele erau întinse de mai mulți coți de-asupra figurii lui, el se ridică ușor și fără oboselă și dispăru din vederea lor, luând cu sine la deal și lumina. Și încă multă vreme, după ce dispăruse, suna din ceriul lin și depărtându-se tot mai tare cântarea Domnului:

„Mărire lui Dumnezeu întru cele de sus, și pe pământ pace, între oameni bună voire.“

După ce păstorii își veniră în ori, priviră tăcuți și mirându-se unul la altul, până ce zise mai pe urmă unul din ei:

„A fost Gavriil, solul lui Dumnezeu către omenime.“

Nici unul nu a răspuns.

„Christos Domnul s'a născut. Nu acesta a zis-o?“

„Așa a zis,“ răspunse unul. „Și nu a zis și aceea, că în orașul lui David? Acesta e Vetleemul nostru de dincolo. Și că-l vom afla ca prunc înfășat în scutece?“

„Și pus în iesle.“

Cel ce grăise mai întâiu se uită gânditor în foc; mai pe urmă ca unul, care de o dată a ajuns la o hotărîre, zise:

„Numai un loc este în Vetleem, unde sînt iesle, numai unul: în peștera din apropierea vechiului chan. Fraților! să mergem dară până la Vetleem și să vedem cuvîntul acesta, ce s'a făcut. carele Domnul l-a arătat nouă. Preoții și cărturarii de mult așteptă pe Mesia. Acum s'a născut, și Domnul ne-a dat nouă semn, de pe care-l putem cunoaște. Să mergem acolo și să i-ne închinăm!“

„Dar turmele?“

„Acelea le va păzi Domnul. Să mergem de grab.“

Și acum porniră de grab părăsind îngrăditura.

Ei merseră în jurul muntelui și prin cetate și ajunseră la porța chanului. Acolo sta paznicul.

„Ce cercați aici?“ îi întrebă.

„Noi în noaptea această am auzit și am văzut lucruri mari,“ răspunseră ei.

„Noi încă am văzut lucruri mari, înse de auzit n'am auzit nimic. Ce ați auzit voi?“

„Să ne ducem la peștera din îngrăditura, ca să ne convingem. Atunci apoi îți vom spune toate. Vino și tu cu noi și veți însuși!“

„De gēba e mersul vostru.“

„Ba nu! S'a născut Christos.“

„Christos? De unde o scitiți voi asta?“

„Să mergem mai întâiu și să vedem!“

Omul rise cu dispreț.

„Christos? Adevărat să fie? Și de pe ce vreți, să-l cunoașteți?“

„S'a născut astăzi noaptea și acum zace în iesle. Așa ni-s'a spus. Ăra în Vetleem numai un loc este, unde sînt iesle.“

„Peștera?“

„Da! Vino cu noi!“

Ei trecură prin ocolul ospetăriei fără de a sta de vorbă, de și acum mulți stau în cete și vorbeau despre evenimentul cel minunat, ce-l văduseră. Ușea peșterii era deschisă. Un lămpaș lumina în lăuntru. Ei intrară fără de nici o formalitate.

„Pace vouă!“ zise paznicul către Iosif și către cel din Beth-Dagon. „Aici sînt nisce oameni, cari cercă un prunc, care s'a născut astăzi noaptea, și ei vor, să scie despre el, că e înfășat în scutece și culcat în iesle.“

Pe o clipă fața Nazarinului cea fără spirit era cuprinsă de mișcare. Se întorse la o parte și zise:

„Acolo e!“

Îi conduse la iesle. Acolo era culcat pruncul. Duseră acolo lămpașul, și păstorii stau muți de admirație. Pruncul nu da nici un semn deosebit: el era întocmai ca alți prunci noi născuți.

„Unde este mama lui?“ întrebă paznicul de pōrtă.

Una din muieri luă pruncul, merse la Maria, carea zăcea de latură pe așternutul său, și i-l puse în brațe. Cei ce erau de față, se adunară în jurul mamei și al pruncului.

„E Christos!“ zise în sfârșit un păstoriu.

„Christos!“ repețiră cu toții și se aruncară în genuchii închinându-i-se.

„E Domnul și Dumnezeul nostru, și mărirea lui întrece ceriul și pământul!“

Și bărbații aceștia simpli nu se îndoiau, sărutară pōla vesmîntului mamei și apoi cu fețe strălucitoare de bucurie se duseră. În chan istorisiră împlinirea sa tuturor omenilor, cari se sculară și se îmbulțiau în jurul lor. Și prin cetate și pe cale către locul, unde-și lăsară turmele sale, cântau cântarea de laudă a cetelor ceresci: „Mărire lui Dumnezeu întru cele de sus, și pe pământ pace, între oameni bună voire!“

Vestea, ce o aduseră păstorii, se lăți în totă laturea aceea, și lumina, ce se văduse în jurul Vetleemului până departe, o întăria. Și în ceea zi și în zilele următoare peștera o cercetară mulțime de oameni curioși, dintre cari unii credeau în Christos, de și cei mai mulți numai rideau la acestea în chip batjocoritoriu.

XII.

Sosirea filosofilor.

În ziua cea dintăiu după nascerea pruncului în peșteră, târziu după ameză, se apropiă cei trei filosofi pe calea de către Sichem către Ierusalim. Ei trecură riul Chidron și acum întâlneau mulți oameni, dintre cari nici unul nu era, care să nu se oprască și să nu privească curios în urma lor.

Îudea era menită de la fire, să fie un drum internațional. O cōmă îngustă de munți, formată, pe cum se pare, prin apăsarea pustiei de către răsărit și a mării de către apus, e tot, ce avea Îudea. Dar preste cōma aceea de munți a tras natura drumul comercial dintre răsărit și miază zi, și în această consta bogăția țării. Cu alte cuvinte comōra Ierusalimului o forma contribuțiile și vămile, cari le încassa din comerțul, ce trecea pe acolo. De aceea luându-se afară Roma nicăiri nu se găsea o adunătură așa de neîncetată de popor așa de mestecat din țeri așa de diferite ca aci; și străinul în nici o altă cetate nu era locuitorilor mai puțin străin ca între zidurile și în jurul Ierusalimului. Și cu toate acestea cei trei bărbați totuși stăruiră admirarea și uimirea tuturor celor ce-i întâlneau pe drumul către pōrta cetății.

Un prunc, care se ținea de nisce muieri, ce ședeau lângă drum în fața mormintelor împăraților, vădu pe cei trei bărbați apropiându-se călări pe cămilele lor, și bătut în dată în palme și strigă:

„Vedeți, vedeți! Ce clopoțele frumoase! Și ce cămile mari!“

Clopoțelele erau de argint; cămilele, pe cum vedurăm deja, erau extraordinare în privința mărimii și a soiului; ele înaintau în paș așa de neschimbat, cât acesta trebuia să bată la ochi; selămintul istorisia despre pustie și despre călătorie lungă, dar și despre averile mari, de cari dispunea stăpânii animalelor; căci ei ședeau sub cortulețele sale în tocmai așa, pe cum i-am văzut dincolo de Gebel. Și totuși nu clopoțelele, nici cămilele, nici echiparea lor, nici purtarea celor trei călători nu a produs uimirea aceea mare, ci ceea ce a produs-o, a fost întrebarea, cu care se îndrepta către oameni, cel ce mergea cel dintăiu în șirul celor trei.

De către miază noaptea te apropii de Ierusalim curmezis printr'un șes, care spre miază zi se plecă așa. că pōrta de Damasc cade într'o vale ori afundătură. Drumul e strîmt, dar folosirea lui cea multă l-a scobit adânc, și el pe aci pe colē era greu din cauza petrilor, de pe cari ploile au spelat pământul, și pe cari oamenii nu le-au dat din drum în latură. Dar de cele două latură ale drumului se estindău pe vremea aceea câmpii mănōse și dumbrăvi de maslini, și vegetațiunea bogată trebuia să recreeze ochiul călătorilor, cari viniau din pustie. Cei trei călători se opriră în drum în fața muielor celor ce ședeau în apropierea mormintelor împăraților.

„Muielor,“ zise Valtasar netezindu-și plețele bărbii și plecându-se, „spuneți, aprōpe e Ierusalimul?“

„E aprōpe,“ răspunse femeea, în a cărei brațe se refugiase copilul. „De ar fi ceva mai mic arborii de pe colina de colo, ați pute vedē virfurile tururilor de pe piața țirgului.“

Valtasar aruncă o privire cătră Grec și cătră Hind, și apoi întrebă:

„Unde petrece, cel ce s'a născut, împăratul Iudeilor?”

Femeile se uită nămădă una la cealaltă fără de a-i da răspuns.

„Dară nu ați audīt nimica despre el?”

„Nu!”

„Așa dară spuneți tuturor, că noi am vedūt steaua lui la răsărit și am venit aci, să ne închinăm lui.”

Cei trei prietini merseră mai de parte. Cătră mulți mai îndreptară tot aceeași întrebare tot cu același rezultat. O cetă mare de omeni, cari mergeau cătră peștera lui Ieremie, se uită așa de tare de întrebarea și înfățișarea celor trei, cât se întorseră și-i însoți până în cetate.

Intr'ată era cuprinsă cei trei de gândirea la misiunea sa, cât de loc nu-i importa priveștiștea, carea se deschise acum largă și cu frumseța cea mai mare: satul, în care aveau să între mai de aproape, satul Veseta; satele Mispa și Olivet de-a stînga; zidurile în dosul satului cu cele patru zeci de turnuri înalte și puternice ale lor, cari au fost adăuse parte cu scopul fortificării, parte pentru a îndestula gustul critic al împărătescului lor ziditoriu; zidul cel ce se strîmba în drepta, înzestrat cu turnuri, cu deosebite colțuri și unghiuri și cu porți împodobite de-asupra, cari duceau la deal la cele trei colonne mari albe Phasail, Mariamna și Iovic; Sionul însuși, cel mai înalt între delurile din prejur, cu palaturile lui cele de marmoră albă, care se arăta chiar acum luminat mai frumos de razele soarelui; terasa cea scipitoare a templului de pe muntele Moria, care se punea într'un rînd cu minunile lumii; munții împărătesci în jurul sfintei cetăți, în sinul cărora părea, că zace cetatea ca într'o căldare. Ei ajunseră în sfârșit la un turn de o înălțime și fortificație puternică. Turnul stăpînia porța, carea corăspundea celei de Damasc de acum și era punctul, în care se întâlneau cele trei drumuri de la Sichem, Ierichon și Gabaon. O pază romană sta înaintea turnului priveghiând asupra intrării.

Intr'aceea cetă de omeni, cari alergau în urma cămilor, se făcuse o mulțime impunătoare, destul de mare, cât să atragă pe omenii perdevară, cari zăcăriau pe înă porță. Când Valtasar se opri pentru a agrăi paza, cei trei călători într'o clipă se făcură centrul unui cerc îndesat de omeni, dintre cari fiece care ardea de curiositate void, să afle ce s'a întimplat.

„Pace ție!” zise Egiptenul cu glas tare și limpede.

Cel de la pază nu-i dădu nici un răspuns.

„Noi venim din depărtare mare, să căutăm pe nou născutul împărat al Iudeilor. Scire-ai, să ne spu, unde l-am puté afla?”

Deschidend grătariul coifului său ostașul strigă tare. Dintr'o căsulie de pază din dreapta se presentă un ofițer.

„Dați cale liberă!” porunci mulțimii, carea se îmbuldi încă și mai tare în jurul străinilor, și fiind că nici unul din omeni nu se prea grăbia a asculta de porunca lui, el începă a da cu sabia în dreapta și în stînga prin aer, și așa reuși a ajunge până la locul, unde se oprise Valtasar.

„Ce voiți?” îl întrebă pe acesta în dialectul cetății. Și Valtasar răspuse în același dialect:

„Unde este, cel ce s'a născut, împăratul Iudeilor?”

„Irod?” întrebă ofițerul cu mirare.

„Irod a primit împărăția de la Cesarul. Așa dar nu Irod.”

„Alt împărat al Iudeilor nu este.”

„Dar noi am vedūt steaua lui și am venit, să ne închinăm lui.”

Romanul deveni perplex.

„Mergeți mai de parte,” zise în sfârșit.

„Mergeți mai de parte! Eu nu sînt Iudeu. Întrebați pe domni cel învățați din templu, ori mai bine pe însuși Irod. Dacă afară de diusul mai este vre un împărat al Iudeilor, el îl va găsi.”

Apoi lăsă pe străin, să între, și ei intrară priu porță. Dar mai înainte de ce ar fi intrat pe o stradă strîmtă, Valtasar stîmpără pașul cămii sale, pentru ca să zică prietinelor săi: „Ne-am făcut omenilor cunoscuți de ajuns. Pe la mezul nopții totă cetatea va fi audīt despre noi și despre vestea noastră. Acum să mergem la chan.”

(Va urma.)

Bibliografie.

La tipografia seminarială se află de vindare:

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copeii fl. 10.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Liturgieră, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Editor și redactor răspunător:

Dr. Victor Szmigelski.

Concurs. ¹⁾

La două alumnate din fundațiunea fericitului Mitropolit Dr. Ioan Vancea numită „Seminariul junimii române greco-catolice studioase în Blaș” se escrie prin această concurs până în 10 August n. 1896 pe lângă următoarele condițiuni:

1. fie care stipendiū este de câte 100 fl. și se compută în cuota de întreținere în „Seminariul junimii” a respectivului alumn (Lit. fund. §. 3),

2. la stipendiile acestea pot concurge „tineri studiosi în gimnasiul din Blaș, născuți din părinți credincioși ai Archidiecesei greco-catolice de Alba Iulia și Făgăraș, sau de origine consăngenii sau afinii ai fundatorului, chiar și dacă aceștia ar fi domiciliați airia, dar fiii lor vor studia în Blaș” (Lit. fund. §. 1),

3. consăngenii fundatorului au preferință, apoi caeteris paribus fiii de preoți archidieceșani, — „cari înse vor fi mai buni, între toți, se vor primi, chiar și dacă ar fi fiii credincioșilor din clasa cea mai de jos” (Lit. fund. §. 5.),

4. de ore ce din stipendiile acestea se pot împărtași numai alumnii de ai „seminariului junimii”, urmază de sine, că acei tineri, cari din cause sanitare, ori pentru defecte constatate cu ocaziunea visitării medicale, carea se face la începutul anului scolar, nu vor fi primiți în „seminariul junimii”, aceia nu se vor puté bucura de stipendiū.

5. Concursurile se vor instrui cu carte de botez, testimoniū scolar și eventual și cu atestat de consăngenitate ori afinitate.

6. Concursurile trebuie să între la acest Consistoriū cel mult până în 10 August n. 1896.

Blaș din ședința consistorială ținută în 31 Iuliu 1896.

Victor

Archiepiscop și Mitropolit.

¹⁾ On. foii românești sînt rugate a lua notiță despre acest concurs.

Lucru solid, durabil și elegant.

Sibiu, Strada Macelarilor Nr. 37.

Subscrisul am onore a aduce la cunoștința On. Public, că în lucrătorea mea de păpușărie efectuesc tot felul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, pe cum și tot felul de reparaturi cu prețurile cele mai moderate; oferesc tot o dată spre mulțămirea tuturor marfă solidă și prompt executată.

Atrag atențiunea On. Public, că m'am hotărît — de aci în colo — a cerceta tôte tirgurile de țară din Ardeal, servind cu lucru bun și durabil executat în lucrătorea-mi proprie, ér nu cu marfă de prin fabrici, pe cum fac mulți alții.

Recomandându-mé sprijinului binevoitor sum

Sibiu în Iuniă 1896

cu distinsă stimă

Constantin Dragoș

măestru pantofar.

(24) 6—6

Marfă gata din materialul cel mai bun.